

**Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej
w Urzędzie Regulacji Energetyki za rok 2020**

Dział I¹⁾

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanej przeze mnie jednostce sektora finansów publicznych*

Urządzenie Regulacji Energetyki (URE)

Część A²⁾

~~w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.~~

Część B³⁾

X w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁴⁾

~~nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.~~

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:⁵⁾

x monitoringu realizacji celów i zadań,

x samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁶⁾,

x procesu zarządzania ryzykiem,

audytu wewnętrznego,

kontroli wewnętrznych,

x kontroli zewnętrznych: Kontrola NIK P/20/001 – *Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 50-Urząd Regulacji Energetyki*; Kontrola NIK P/19/083 – *Optymalizacja kosztów energii elektrycznej w jednostkach sektora finansów publicznych*; Kontrola NIK P/20/018 – *Stabilizacja cen energii elektrycznej*; Kontrola NIK P/20/016 – *Bariery rozwoju odnawialnych źródeł energii*; Kontrole Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie spraw dotyczących przeciwdziałaniu i rozprzestrzenianiu się SARS-CoV-2; Kontrola KPRM w zakresie wybranych aspektów funkcjonowania Urzędu Regulacji Energetyki (URE) w latach 2018-2020

x innych źródeł informacji: oświadczenia cząstkowe o stanie kontroli zarządczej kierujących komórkami organizacyjnymi URE; cząstkowe rejestry ryzyk.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

/-/

Rafał Gawin

(podpis kierownika jednostki)

Warszawa, 25.03.2021 r.
(miejsowość, data)

Dział II⁷⁾

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

Wskazane poniżej zastrzeżenia mają wpływ na realizację przez Prezesa URE celów strategicznych wynikających z Planu działalności URE na 2020 r. i są skutkiem m.in.:

- 1.1. Nałożenia na Prezesa URE nowych zadań wynikających z prawa krajowego i unijnego, m.in. nowelizacji Prawa energetycznego i innych ustaw dot. rynku paliw płynnych, gazu i energii elektrycznej.
- 1.2. Niejednoznacznych przepisów prawa, ich zmian i trudności w interpretacji.
- 1.3. Niedostosowania przepisów ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (tzw. ustawy KDT) do stanu po konsolidacji pionowej w sektorze elektroenergetyki i zasad funkcjonowania rynku energii elektrycznej. Powoduje to odmienną interpretację przepisów prawa przez strony uczestniczące w procesie udzielania pomocy publicznej i stwarza ryzyko formalnego zarzutu ze strony Komisji Europejskiej o wypłaty nieuzasadnionej pomocy publicznej. Kumulacja pomocy publicznej wynikającej z ustawy o KDT i ustawy o rynku mocy oraz brak szczegółowych rozstrzygnięć w tej sprawie powoduje niepewność co do sposobu rozliczenia pomocy wynikającej z ustawy o KDT w sytuacji skorzystania ze wsparcia o którym mowa w ustawie o rynku mocy.
- 1.4. Utrudnień w realizacji zadań w obszarze współpracy międzynarodowej, w tym m.in.:
 - a. nieadekwatnych zasobów kadrowych i finansowych, uniemożliwiających udział ekspertów URE w przygotowywaniu dokumentów Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) w sprawach dotyczących ustalania zasad funkcjonowania rynku energii i gazu, zasad monitorowania transakcji zawieranych na tych rynkach pod kątem prób manipulacji, zasad bezpieczeństwa funkcjonowania systemów energetycznych i gazowniczych, przygotowania projektów kodeksów sieciowych i realizacji pilotażowych projektów integracji rynków regionalnych;
 - b. braku korzystnych dla Polski rozwiązań w zakresie metodyki podziału kosztów środków zaradczych (rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1222 ustanawiające wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi), co może skutkować problemami przy wdrażaniu innych powiązanych metodyk;
 - c. przeszkód przy sporządzeniu oceny wystarczalności na poziomie europejskim (ERRA) ze względu na różnice w wynikach liczenia kosztu niedostarczonej energii, kosztu wejścia nowej jednostki na rynek w poszczególnych państwach członkowskich i konieczność sporządzenia oceny wystarczalności na poziomie krajowym, co może prowadzić do sporu, który będzie rozstrzygany przez ACER. Rezultaty tych ocen będą miały wpływ na funkcjonowanie polskiego mechanizmu rynku mocy;
 - d. braku ujednoczonego podejścia do sposobu monitorowania realizacji obowiązku udostępniania 70 % zdolności transgranicznych;
 - e. braku środków na zakup narzędzi informatycznych, szkolenia, analizy oraz braku możliwości przygotowania rozwiązań pozwalających na monitorowanie sytuacji na rynku wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (rozporządzenie REMIT). Skutkuje to opóźnieniami w implementacji polityki bezpieczeństwa REMIT w URE, uniemożliwia ubieganie się w ACER o certyfikację polityki bezpieczeństwa URE, powoduje brak dostępu do danych zbieranych przez ACER i uniemożliwia prowadzenie monitoringu rynku;

f. braku pracowników posiadających wiedzę ekspercką, umiejętności współpracy międzynarodowej i negocjacji oraz bardzo dobrą znajomość języka angielskiego branżowego, co miało wpływ na realizację zadań wynikających z regulacji unijnych oraz analizy i oceny skutków przygotowywanych regulacji.

1.5. Utrzymującego się niedostatecznego poziomu dostępności środków na wynagrodzenia, który nie pozwala na zapewnienie m.in.:

- a. wynagrodzeń konkurencyjnych w stosunku do wynagrodzeń na rynku pracy dla pracowników posiadających wiedzę specjalistyczną;
- b. adekwatnego stanu zatrudnienia do zakresu nowych zadań wynikających z przepisów prawa;
- c. angażowania ekspertów i biegłych zewnętrznych;
- d. motywacji finansowej pracowników, w tym finansowania rozwoju zawodowego.

1.6. Brakiem zapewnienia w wystarczającym stopniu wsparcia realizacji zadań Prezesa URE poprzez systemy informatyczne, w wyniku niewystarczającej dostępności środków do budowy i rozwoju takich narzędzi.

Należy opisać przyczyny złożenia zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, np. istotną słabość kontroli zarządczej, istotną nieprawidłowość w funkcjonowaniu jednostki sektora finansów publicznych albo działu administracji rządowej, istotny cel lub zadanie, które nie zostały zrealizowane, niewystarczający monitoring kontroli zarządczej, wraz z podaniem, jeżeli to możliwe, elementu, którego zastrzeżenia dotyczą, w szczególności: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

- 2.1 Monitoring realizacji i terminowości spraw oraz sygnalizacja zagrożeń, wynikających z sytuacji epidemicznej i pracy zdalnej.
- 2.2 Poprawa organizacji pracy z uwzględnieniem indywidualnego zakresu obciążenia pracowników.
- 2.3 Doskonalenie narzędzi wykorzystywanych dotychczas w realizacji zadań.
- 2.4 Podjęcie działań w celu pozyskania pracowników o kompetencjach adekwatnych do realizowanych zadań (w tym zgłaszanie potrzeb dotyczących poziomu wynagrodzeń).
- 2.5 Wskazywanie organom mającym inicjatywę legislacyjną na potrzebę konsultowania z Prezesem URE zmian prawa o istotnym znaczeniu dla działalności regulatora oraz współpraca z organami państwa w trakcie procesów legislacyjnych celem zapewnienia maksymalnie wysokiej jakości nowych regulacji prawnych.
- 2.6 Pozyskanie nowych i modernizacja posiadanych narzędzi – w tym informatycznych – usprawniających realizację zadań Prezesa URE.

Wszystkie wymienione powyżej działania mają charakter ciągły.

Należy opisać kluczowe działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej w odniesieniu do złożonych zastrzeżeń, wraz z podaniem terminu ich realizacji.

Dział III⁹⁾

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

3. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

- 3.1. Weryfikacja i przesunięcia realizowanych zadań pomiędzy pracownikami w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania zasobów.
- 3.2. Współpraca z Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz innymi organami państwa celem opracowania regulacji prawnych minimalizujących wątpliwości interpretacyjne oraz gwarantujących środki na realizację nowych zadań Prezesa URE.
- 3.3. Utrzymanie i rozwój Internetowej Platformy Aukcyjnej, stanowiącej podstawę funkcjonowania aukcyjnego systemu wsparcia.
- 3.4. Działania na rzecz ograniczenia wysokiej fluktuacji kadr.

Należy opisać najistotniejsze działania, jakie zostały podjęte w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie w odniesieniu do planowanych działań wskazanych w dziale II oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie.

Pozostałe działania:

- 3.5 W związku z wprowadzeniem stanu epidemii przewartościowano zaplanowane działania, aby zapewnić właściwą organizację pracy zdalnej oraz nadzór nad realizacją zadań;
- 3.6 Przygotowano wytyczne do współpracy z klientami zewnętrznymi, w tym z sądami i stronami w postępowaniach spornych.

Należy opisać najistotniejsze działania, niezaplanowane w oświadczeniu za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, jeżeli takie działania zostały podjęte.

Objaśnienia:

¹⁾ W dziale I, w zależności od wyników oceny stanu kontroli zarządczej, wypełnia się tylko jedną część z części A albo B, albo C przez zaznaczenie znakiem "X" odpowiedniego wiersza. Pozostałe dwie części wykreśla się. Część D wypełnia się niezależnie od wyników oceny stanu kontroli zarządczej.

²⁾ Część A wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewniła łącznie wszystkie następujące elementy: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.

³⁾ Część B wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu jednego lub więcej z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem, z zastrzeżeniem przypisu 6.

⁴⁾ Część C wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu żadnego z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.

⁵⁾ Znakiem "X" zaznaczyć odpowiednie wiersze. W przypadku zaznaczenia punktu "innych źródeł informacji" należy je wymienić.

⁶⁾ Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych ogłoszone przez Ministra Finansów na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

⁷⁾ Dział II sporządzany jest w przypadku, gdy w dziale I niniejszego oświadczenia zaznaczono część B albo C.

⁸⁾ Dział III sporządza się w przypadku, gdy w dziale I oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, była zaznaczona część B albo C lub gdy w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, były podejmowane inne niezaplanowane działania mające na celu poprawę funkcjonowania kontroli zarządczej.